

Beleidsplan College van Diakenen

Protestantse Gemeente te Pijnacker en Delfgauw

2017-2021

herziene versie CvD, mei 2017

GOEDKEURING

Dit beleidsplan is goedgekeurd door de Algemene Kerkenraad tijdens de vergadering op 22 mei 2017.

Protestantse Gemeente te Pijnacker en Delfgauw
College van Diakenen

Inhoud

1. Inleiding	2
2. De Bijbelse inspiratie voor het diaconaat	3
3. De diaconale taken	3
4. Organisatie en werkwijze.....	4
5. Welke belangrijke aandachtspunten hebben wij voor de komende periode?	5
6. Uitvoering en beheer van dit beleidsplan	8

1. Inleiding

De kerkgemeenschap in vogelvlucht

De Protestantse Gemeente te Pijnacker en Delfgauw (PGPD) bestaat uit 4 wijkgemeenten: Dorpskerk, De Acker, Kerk Delfgauw en de Ontmoetingskerk. Iedere wijk heeft een eigen specifieke leeftijdsverdeling en sociale samenstelling. Delfgauw was tot voor kort een groeikern en Pijnacker is een groeigemeente met veel nieuwe bewoners van buiten deze gemeente. De groei van Pijnacker zal volgens de plannen de komende jaren nog voort gaan. De oorspronkelijk sterke oriëntatie op de tuinbouw zal de komende tijd door de groei van het aantal woningen en de pensionering van de oudste generatie agrariërs afnemen.

Evenals in de rest van ons land is de zichtbare rol van de kerken in Pijnacker en Delfgauw de laatste jaren sterk teruggelopen. De belangrijkste externe kenmerken van de PGPD zijn: de wekelijkse column van één van de predikanten/pastores in het huis-aan huisblad de Telstar, de medewerking aan de acties voor de voedselbank, het luiden van de kerkklokken voorafgaand aan de kerkdiensten en natuurlijk de website pknpijnackerdelfgauw.nl. Gezichtsbepalende elementen van de kerk zijn vanuit de omgeving de torens van de Dorpskerk en de Rooms-Katholieke kerk en in de dorpskernen de verschillende kerkgebouwen.

- Naast de Protestantse Gemeente bestaan de volgende kerkelijke gemeenten in Pijnacker: Rooms-Katholieke parochiegemeente H. Joannes de Dooper,
- Gereformeerde Kerk (vrijgemaakt) Pijnacker-Nootdorp, en
- de Evangeliegemeente Morgenstond.

Er is een structureel overleg tussen deze kerkgenootschappen in het Beraad van Kerken, waarbij de Gereformeerde Kerk Vrijgemaakt de status van waarnemer heeft. Punten van afstemming zijn: vredesdiensten in de vredesweek, uitwisseling van ambtsdragers tijdens de gebedsweek voor de eenheid van de christenen, Vesperdiensten in de Stille Week, Anders Oranje, de samenwerking in de Interkerkelijke Stichting ouderenhuisvesting Pijnacker (IKS), de kerstactie voor de vluchtelingen en deelname aan de klankbordgroep van de Stichting Welzijn & Ondersteuning Pijnacker-Nootdorp (SWOP).

De kerkgemeenschap in de samenleving

De 'zorgzame samenleving' staat onder druk door een terugtrekkende overheid en kleinere gezinnen, waardoor het traditionele familieverband als sociaal netwerk steeds minder betekenis krijgt. Daar waar mensen in nood komen door gebrek aan financiële hulpmiddelen, door teruglopende zorg en door toenemende eenzaamheid doordat

mensen langer zelfstandig moeten blijven wonen, kunnen de kerken waar mogelijk een bijdrage leveren. In eerste instantie zullen de diakenen binnen de eigen wijkgemeente een leidende rol spelen om hier gestalte aan te geven.

Ook hebben de diaconieën /Parochiële Caritas Instellingen (PCI's) van de gemeente Pijnacker-Nootdorp een structureel overleg waarin de hulpvragen vanuit het kernteam van de gemeente en het antwoord daarop als kerken binnen de eigen wijkgemeente worden besproken. Dit overlegorgaan gaat vanaf het najaar 2016 Kerk en Zorg (KeZ) heten. Vanuit het College van Diakenen (CvD) nemen een paar diakenen deel aan dit overleg.

2. De Bijbelse inspiratie voor het diaconaat

In de Bijbel geldt het recht van de zwakste. In de Bijbelse verhalen klinkt een voortdurende oproep om te werken aan een rechtvaardige en barmhartige samenleving. Ook Jezus heeft gezegd: "Ik ben gekomen om te dienen". Deze Bijbelse boodschap heeft door alle tijden heen mensen geïnspireerd om op te komen voor de (kwetsbare) ander. Vanaf het allereerste begin heeft de kerk dit als één van haar belangrijkste taken gezien. Door dienstbaar te zijn aan mensen en aan de samenleving, dichtbij en ver weg, geven de kerken concreet gestalte aan de Bijbelse opdracht.

Wij maken deel uit van een diaconale gemeenschap die haar liefde, gaven en middelen deelt met anderen en zich inzet voor barmhartigheid, rechtvaardigheid, vrede en een duurzame samenleving waarin alle mensen kunnen deelnemen en kunnen leven in welzijn.

Wij maken ook deel uit van een missionaire gemeenschap die haar hoop deelt en getuigt van het Koninkrijk van God en het evangelie van Jezus Christus en in dialoog met anderen zoekt naar bevrijding, verzoening, genezing en vernieuwing [citaat KIA].

Uitgangspunt voor het diaconaat is het dienend bezig zijn in onze gemeente, in ons land en in deze wereld, zoals Christus gekomen is om te dienen. Hij koos voor en bevond zich altijd tussen de (kans)armen, de verdrukten in de samenleving. Hierbij leerde Hij ons om de minste te willen zijn en de ander hoger te achten dan jezelf.

Het diaconale werk richt zich op barmhartigheid en gerechtigheid. Bij barmhartigheid gaat het om een diepe liefde, van waaruit men de naasten in nood helpt. Die liefde vindt haar oorsprong in Gods barmhartigheid voor mensen in nood. Bij gerechtigheid gaat het er om dat mensen recht wordt gedaan, zodat ze op een volwaardige wijze mee kunnen doen in de samenleving. Het diaconale werk uit zich in de vorm van *delen, helpen en getuigen*.

3. De diaconale taken

De diaconale kernbegrippen van het *dienen, delen, helpen en getuigen* komen terug in de volgende taken van het College van Diakenen (CvD):

1. de deelname van een diaken tijdens de erediensten;
2. de voorbereiding van, en de ondersteuning tijdens het Heilig Avondmaal;
3. het mede voorbereiden van de voorbeden;
4. het stimuleren, inzamelen en besteden van de diaconale gaven van de gemeente;
5. het toerusten van de gemeente tot het vervullen van haar diaconale roeping (dienende en missionaire gemeente);

6. het herkennen van knelsituaties, het verlenen van bijstand, verzorging of bescherming aan hen die dat nodig hebben, binnen en buiten de kerkelijke gemeente ('helpen waar geen helper is');
7. het dienen van de gemeente en de kerk in haar bemoeienis met betrekking tot sociale vraagstukken en het aanspreken van de overheid en de samenleving op haar verantwoordelijkheid dienaangaande;
8. het beheren van de financiële middelen die bestemd zijn voor het diaconaat.

Het diaconaat berust niet uitsluitend bij het College van Diakenen en de afzonderlijke diakenen. De gemeente zelf heeft een diaconale roeping en de diakenen hebben daarin een leidende, sturende en veelal initiërende rol. In de uitvoering van de taken wil het College van Diakenen zo veel mogelijk gemeenteleden betrekken (de dienende en missionaire gemeente).

4. Organisatie en werkwijze

De vier wijkgemeenten van de PGPD kennen volgens de kerkorde per wijk een overleg van diakenen. In de praktijk zal het merendeel van de genoemde diaconale taken worden besproken en aangestuurd tijdens de gezamenlijke diaconie vergaderingen waarin in principe alle diakenen van de vier wijkgemeenten zijn vertegenwoordigd. Het formele College van Diakenen (bijvoorbeeld in het geval van een stemming) bestaat uit twee diakenen uit elke wijkgemeente die namens die wijk een stem uit kunnen brengen. Hiermee is een gelijkmatige vertegenwoordiging vanuit de verschillende wijken gegarandeerd. In de praktijk worden veel besluiten zonder formele stemming genomen. Het College van Diakenen kent een voorzitter, een vice-voorzitter, een secretaris, een penningmeester en leden. De voorzitter, vice-voorzitter, penningmeester en secretaris vormen het moderamen (dagelijks bestuur). Het College van Diakenen komt in beginsel maandelijks (met uitzondering van de zomermaanden juli en augustus) bijeen en bespreekt daarin alle diaconale taken en activiteiten. Binnen het college wordt een verdere taakverdeling naar activiteiten afgesproken.

Jaarlijks wordt door een commissie i.o.m. het College van Kerkrentmeesters (CvKR) een concept collecterooster met de doelen voor het inzamelen van de gaven opgesteld. Dit rooster wordt samen met de begroting voor 1 november van het lopende jaar aan de Algemene Kerkenraad ter instemming aangeboden. Na instemming wordt het collecterooster beheerd en zo nodig aangepast als daar zwaarwegende redenen voor zijn door het CvD. De afspraken voor het opstellen van het collecterooster zijn door de AK vastgelegd in het 'PROCEDURE / PROTOCOL COLLECTEROOSTER EN COLLECTE-OPBRENGSTEN PROTESTANTSE GEMEENTE TE PIJNACKER EN DELFGAUW' (zie bijlage 1). De collecte doelen worden in het nummer van Centraal Contact voorafgaand aan de collecten en op de website aangekondigd en voorzien van een toelichting. Ook voorafgaand aan en soms tijdens de eredienst worden de collecte doelen toegelicht.

Jaarlijks wordt door de penningmeester een jaarrekening voor het afgesloten jaar en een begrotingsvoorstel voor het komende jaar in het College geagendeerd. De jaarrekening (financieel jaarverslag) en het begrotingsvoorstel worden onder de verantwoordelijkheid van de penningmeester opgesteld en in concept vastgesteld door het CvD. Vervolgens zijn deze documenten onderhevig aan de instemming van de Algemene Kerkenraad (AK) voor definitieve vaststelling en doorzending aan de PKN (RCBB). Voor de volledige procedure rondom jaarrekening en begroting, inclusief terinzagelegging aan de

gemeente, wordt verwezen naar de Plaatselijke Regeling van de Protestantse Gemeente te Pijnacker en Delfgauw.

De functie van penningmeester en van administrateur zijn gescheiden en worden door twee verschillende personen uitgevoerd. De administrateur hoeft geen diaken te zijn in tegenstelling tot een penningmeester die het College van Diakenen uit 'haar midden' aanwijst. De administratie kan worden uitgevoerd door een externe administrateur.

Het college heeft voor het initiëren en uitvoeren van (een deel van) het buitenlands werelddiakonaat een ZWO-commissie ingesteld. De werkzaamheden van deze commissie voor Zending, Werelddiakonaat en Ontwikkelingssamenwerking vallen onder de verantwoordelijkheid van het College van Diakenen. De ZWO-begroting en -jaarrekening zijn een integraal onderdeel van de rapportages van het College van Diakenen. De samenhang en afstemming tussen College en ZWO-commissie wordt verankerd door de deelname van minstens één diaken in de ZWO-commissie.

De financiering van de diaconale activiteiten vindt plaats uit de opbrengsten van de jaarlijkse diaconale Vaste Vrijwillige Bijdrage (VVB), de collecten tijdens de kerkdiensten volgens het collecterooster, de zendingsbussen, de collecten tijdens het Heilig Avondmaal en de individuele afzonderlijke giften.

Het College van Diakenen kent een eigen financieel beheer en administratie. Ook beschikt dit college over opgebouwd vermogen, waarvan de (rente-) inkomsten worden benut voor de dekking van de eigen kosten van het college en verder wordt toegevoegd aan de algemene reserve van de diaconie. Verder stelt het eigen vermogen het college in staat om snel op financiële noodvragen te reageren. Rekening houdend met deze twee randvoorwaarden en de wens om geen 'dood budget' te beheren in een wereld met zoveel nood, streeft het College naar een beperkt eigen vermogen. Iedere 5 jaar neemt het college een besluit over de hoogte van het aan te houden eigen vermogen en informeert de gemeente over de onderliggende motivatie. Eventueel (tijdelijk) extra vermogen zal geleidelijk op basis van ontvangen aanvragen om financiële steun aan diaconale doelen worden besteed tot aan het afgesproken minimum voor het eigen vermogen.

Het College van Diakenen kan een deel van het eigen vermogen bestemmen voor een soort noodfonds waaruit renteloze leningen kunnen worden verstrekt aan gemeenteleden. De renteloze leningen moeten over een contractueel vastgelegde periode worden terugbetaald. Voor een duidelijke richtlijn voor de afhandeling van financiële hulpvragen is een 'WERKWIJZER BIJ AANVRAAG FINANCIËLE HULP' (zie bijlage 2) opgesteld. Het Team Financiële Hulpvragen met een vertegenwoordiger uit elk van de 4 wijkgemeenten is belast met de uitvoering van deze taak.

5. Welke belangrijke aandachtspunten hebben wij voor de komende periode?

a) Versterken van het jeugddiakonaat

Tot nu toe is slechts sporadisch een verbinding gelegd met het jeugdwerk van de kerk(en). Via diaconale initiatieven die voor en door de jeugd worden geïnitieerd en een hechtere samenwerking/afstemming met de jeugdouders streeft het College van Diakenen zowel een versterking van het jeugdwerk als van de diaconale activiteiten na.

Dit krijgt mede gestalte door het meewerken aan en ondersteunen van de organisatie van diaconale jongerenreizen naar het buitenland waarbij door inzet van menskracht en geld de diaconale inspiratie zichtbaar wordt gemaakt in allerlei activiteiten.

b) *Versterken van het diaconale contactnetwerk buiten de kerkelijke gemeente.*

De huidige contacten van de diaconie liggen vrijwel geheel binnen de kerkelijke gemeente. De gemeente heeft een missionaire boodschap en moet zoals Jezus ons heeft voorgedaan naar buiten treden. 'Helpen waar geen helper is' betekent ook weten waar de nood optreedt en weten waar die niet of onvoldoende wordt opgelost in onze directe omgeving. De huidige politieke en maatschappelijke ontwikkeling geeft voldoende aanleiding om op dit punt meer activiteiten te ontwikkelen. De diaconie dient meer dan voorheen deel te nemen aan maatschappelijk overleg over de hulpverlening. Het college stelt zich tot taak waar nodig sociale en maatschappelijke activiteiten ten behoeve van kwetsbare (groepen van) medemensen te ontplooiën c.q. te bevorderen en zodoende de samenleving te wijzen op haar verantwoordelijkheden. Evenzo stelt het college zich tot taak, waar nodig in samenwerking met de burgerlijke overheid en andere maatschappelijke en kerkelijke instellingen, medemensen die in acute of structurele financiële en/of sociale nood verkeren, hulp te verlenen in welke vorm dan ook. Het college neemt samen met de andere kerken in Pijnacker-Nootdorp deel aan een diaconaal platform van waaruit gezamenlijke acties kunnen worden voorbereid en uitgevoerd. Een dergelijk platform versterkt het signaal dat de gezamenlijke diaconieën afgeven aan het gemeentebestuur van Pijnacker-Nootdorp bij het stellen van prioriteiten en het geven van financiële ondersteuning bij armoede en gebrek in onze directe omgeving.

c) *Verbeteren van de bekendheid van de gemeente met het diaconale werk en het betrekken van gemeenteleden in het diaconale werk.*

Door publicaties in het kerkblad en bijdragen tijdens kerkdiensten en gemeenteavonden zullen de diakenen de gemeente informeren over diaconale activiteiten. Daarbij zal ook aandacht worden gegeven aan het zo effectief mogelijk inzetten van ieders gaven in de gemeente. De uitvoering van de diaconale opdracht die God ons geeft, ligt niet alleen bij de diakenen maar bij alle gemeenteleden.

Het college zal initiatieven nemen om deze diaconale roeping van ieder gemeentelid te duiden en te voorzien van praktische en actuele handvaten om als gemeentelid hier inhoud aan te geven. Dit zal leiden tot korte presentaties in de diensten en specifieke bijdragen op gemeenteavonden en door het organiseren van diaconale acties (bijvoorbeeld bijdragen voor de voedselbank).

Eén van de doelen daarbij is de gemeente meer te betrekken bij de bestemmingen van de ingezamelde gaven. Dit geldt speciaal voor de collectes tijdens de 40-dagen tijd en voor de vier thema collecten die verspreid over het jaar worden gehouden. Aan de wijkkerkenraden zal advies worden gevraagd voor de keuze van het doel voor deze speciale diaconale collectes.

De ZWO commissie zal door versterking van het interactieve karakter van de projecten die zij uitvoert/ondersteunt de gemeente informeren en verbinden aan de geselecteerde projecten in het buitenlands diaconaat.

Het versterken van de bekendheid met het werk en de doelen van de diaconie moet er ook toe leiden dat gemakkelijker nieuwe of vervangende leden voor het College van Diakenen en ZWO-commissie gevonden kunnen worden. Het gaat daarbij zowel om het

inschakelen van ambtsdragers als het vinden van gemeenteleden die zonder ambt zich voor de diaconale doelen willen inzetten.

Daar waar het zinvol is, wordt ook verzocht om publicatie in de Telstar, zoals voor het project tijdens de 40 dagen tijd, de jongerenreis en acties in het kader van de Fairtrade kerk.

d) *De richtlijnen voor de verdeling van de ingezamelde gelden en het collecterooster volgen.*

Bij de selectie van de bestemmingen van de ingezamelde gaven hanteert het College van Diakenen de volgende afwegingen voor ondersteuning van organisaties, projecten of personen:

- de organisatie heeft een duidelijk herkenbaar diaconaal doel (missie/doelstellingen);
- de organisatie betreft in haar uitvoering de lokale kerkgemeenschappen of laat die uitvoeren namens de lokale kerken;
- de diaconie wordt bij voorkeur gericht gevraagd om een bijdrage (eventueel via een contact met een gemeentelid);
- de aanvrager heeft bij voorkeur een ANBI/CBF keurmerk;
- de organisatie heeft onze steun echt nodig en is zelf bonafide (voor organisaties: blijktens jaarrekening en balans; voor personen of projecten: via mondelinge presentaties voor verslaglegging);
- een bijdrage aan de organisatie is goed uit te leggen en te verantwoorden naar de gemeenteleden.

N.B. Bovenstaande afwegingen zijn ieder voor zich en in combinatie geen harde uitsluitende criteria.

Bij het opstellen van het collecterooster wordt rekening gehouden met het protocol (bijlage 1) en de volgende aandachtspunten:

- Het jaarlijks op te stellen collecterooster dient te zijn opgebouwd uit onderwerpen uit alle diaconale thema's: Armoede, Zorg, Vluchtelingen, Duurzaamheid, Geweld en vrede, Werelddiakonaat.
- Het collecterooster zal voor de zending- en werelddiakonaatzondagen aansluiten op het landelijke adviesrooster van de PKN.
- De bekendheid van de gemeente met het diaconale werk zal mede versterkt worden door agendering van diaconale onderwerpen op gemeente-avonden; waaronder bijvoorbeeld een toelichting op het collecterooster.

e) *Uitvoeren interactieve projecten ZWO.*

De ZWO-commissie zal via verschillende kanalen (video, afkondigingen, publicaties in het kerkblad, afzonderlijke acties) de gemeente actief betrekken in minimaal twee interactieve meerjarige contacten met diaconale en/of missionaire projecten. Doel van de projecten is naast het financieel ondersteunen van die projecten een band tussen de gemeente en het ondersteunde project op te bouwen. Dit laatste zal maatgevend zijn in de selectie van de projecten.

f) *Ondersteuning voor het plaatselijke vluchtelingenwerk.*

De grote instroom van vluchtelingen door de oorlog in het Midden-Oosten en de droogte in Afrika heeft ook gevolgen voor de gemeente Pijnacker-Nootdorp. Voor de integratie

van de vluchtelingen en hun gezin in onze maatschappij is veel ondersteuning van vrijwilligers nodig. Waar mogelijk zal naast een materiele of financiële ondersteuning voor bijvoorbeeld de inrichting van een woning ook worden bevorderd dat individuele leden van de kerkelijke gemeente een actieve rol spelen in het integratieproces.

6. Uitvoering en beheer van dit beleidsplan

Het College van Diakenen zal voor de uitvoering jaarlijks een schema opstellen met daarop de taakverdeling van de verschillende activiteiten over de verschillende diakenen. De voortgang op de verschillende activiteiten worden tijdens de maandelijkse bijeenkomsten van het college besproken.

Elke vijf jaar actualiseert het college het beleidsplan en onderzoekt of en hoe de lopende uitvoering van de jaarlijkse werkzaamheden hierop aangepast dient te worden.

